

รูปแบบการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยวอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

Capacity Building Model for Tourism Development of Noen Maprang District, Phitsanulok Province

พระครูปลัดสุวัฒนพุทธคุณ¹ พระมหาเทวประภาส มากคล้าย²

Phrakrupaladsuwattanabuddhikun (Suthep Deeyiam), Phramaha Tevaprapas Makklay

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับศักยภาพฯ (2) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบที่สำคัญต่อการจัดการสร้างศักยภาพฯ และ (3) เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งการวิจัยเชิงสำรวจโดยการสังเกต การสัมภาษณ์ผู้มีบทบาทในพื้นที่ 23 คน การแจกแบบสอบถามประชาชนในอำเภอเนินมะปราง 400 คน รวมถึงการสนทนากลุ่มเฉพาะ 10 คน เพื่อหาข้อสรุปแนวทาง และวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการสร้างศักยภาพ ที่มีความเป็นไปได้จริงในทางปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า (1) อำเภอเนินมะปราง มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 46 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ร้อยละ 55 เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังต่อภาคส่วนที่ควรมีหน้าที่ในการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ เป็นภาคราชการอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 88.0 รองลงมา เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ และสมาชิกในชุมชน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.7 (2) องค์ประกอบของการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.97) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.68) ส่วนในด้านผลิตภัณฑ์ชุมชนทางการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย = 3.10) (3) จากการวิเคราะห์ SWOT ปัจจัยภายในและภายนอก และสังเคราะห์ TOWS matrix เพื่อกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญต่อปัจจัยความสำเร็จเชิงกลยุทธ์ ในการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยวฯ สามารถนำมาจัดทำเป็นรูปแบบกลยุทธ์ หรือองค์ประกอบที่สำคัญที่เหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติจริง ได้ 7 ด้าน ซึ่งสามารถกำหนดเรียงลำดับความจำเป็นในการนำไปปฏิบัติจากผลการวิจัย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านขีดความสามารถในการรองรับ ด้านการบริการ

Received: 2022-09-07 Revised: 2022-12-09 Accepted: 2022-12-14

¹ หลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Program in Public administration Mahachulalongkornrajavidyalaya University Buddhachinaraj Buddhist College. Corresponding Author e-mail: tevaprapas@gmail.com

² วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Buddhachinaraj Buddhist College. e-mail: tevaprapas@gmail.com

แก่นักท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ด้านผลิตภัณฑ์ชุมชนทางการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมและกระบวนการท่องเที่ยว และด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว

คำสำคัญ (Keywords): การสร้างศักยภาพ; การท่องเที่ยว; อำเภอนิคมบ่งช้าง

Abstract

The objectives of this research were (1) to investigate the capacity level for tourism management in Noen Maprang District, Phitsanulok Province, (2) to analyze key components to capacity building for tourism management in Noen Maprang District Phitsanulok Province and (3) to propose a capacity building model for tourism management of Noen Maprang District, Phitsanulok Province. This study used mixed methods research, which was conducted through survey research using an observation and interview with 23 local actors. Data were collected by distributing copies of questionnaires to the sample of 400 local people in Noen Maprang District and a focus group discussion of 10 people in order to find a guideline and analyze data on capacity building management that is practically feasible. The results of the research revealed that (1) There are 46 tourist attractions in Noen Maprang District, most of which (55 %) are natural tourist attractions. Most of the respondents (88.0 %) had the highest level of their expectations that other government sector was the sector that should in charge of capacity building for tourism management, followed by local administrative organizations at all levels. They had the lowest level of expectation of community members (3.7 %). (2) Overall key components to capacity building for tourism management was at a moderate level (mean = 2.97). When individual aspects were considered, an aspect with the highest mean was tourism resources (mean = 3.68). An aspect with the lowest mean was tourism community products (mean = 3.10). (3) From SWOT analysis and the TOWS matrix synthesis, key components to strategic success factors in managing the capacity building in tourism were determined to be used to develop strategy model or important components that are suitable for practical implementation in 7 areas. They could be determined in order of need for implementation from the research results, namely, community participation; support capacity, service to tourists, tourism management, tourism community products, tourism activities and process, and tourism resources.

Keywords: Capacity Building; Tourism; Noen Maprang District

บทนำ (Introduction)

จากการเกิดวิกฤตการระบาดทั่วของไวรัสโคโรนา พ.ศ. 2562-2563 ที่เกิดการระบาดทั่วโลกที่กำลังดำเนินไปของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19; โควิด-19) โดยมีสาเหตุมาจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่เริ่มต้นขึ้นในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 และประเทศไทยเริ่มในเดือนกุมภาพันธ์ อันนำมาสู่การประกาศรับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศและจำกัดการเดินทางท่องเที่ยวของผู้คนเป็นเวลาหลายเดือนในกลางปี พ.ศ. 2563 (กระทรวงสาธารณสุข, 2563) เพื่อสนองต่อการป้องกันการดำเนินของโรคดังกล่าว ทำให้ส่งผลกระทบต่อแนวคิดนวัตกรรม (นวัตกรรม) ในการจัดการชุมชนเพื่อให้มีศักยภาพพร้อมรองรับเป็นแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจจากภาคบริการที่ประสบกับวิกฤตภาคบริการและทำให้ขาดรายได้ไปจำนวนมาก แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาเศรษฐกิจโดยมุ่งเน้นการท่องเที่ยวในรูปแบบเดิมไม่ประสบผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควรภายใต้วิกฤตที่มีการจำกัดการเคลื่อนย้ายของผู้คน

แต่จากการรายงานผลการแพร่ระบาดของโรคในประเทศไทยดังกล่าวในกลางปี พ.ศ. 2563 ประเทศไทยอยู่ในจุดที่ได้รับการยอมรับเรื่องการป้องกันโรคระบาดจากนานาชาติและวิถีชุมชนชนบทเป็นส่วนหนึ่งที่โอบอุ้มรากฐานของการดำเนินไปของเศรษฐกิจในฐานะรากภายใต้วิกฤต (สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ, 2564) ทำให้พบว่าจุดแข็งของชุมชนบนฐานของการใช้ความคิดสร้างสรรค์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนในชนบทไทยทั้งในด้านวัฒนธรรม ประเพณี การสร้างอัตลักษณ์ ความรู้ ทักษะ ความเชื่อ และพฤติกรรม ที่แสดงให้เห็นถึงการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ และคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ สามารถปรับตัวเรียนรู้เพื่อการอยู่รอดทั้งของบุคคลชุมชนและสังคม จึงแสดงได้ประจักษ์ชัดว่าภายใต้วิกฤตทั้งทางเศรษฐกิจหรือสาธารณสุข ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำรงและอยู่รอดของชุมชนไทย

ดังนั้น ภายใต้ปรากฏการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่าในพื้นที่อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นพื้นที่อำเภอรอยต่อกับจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดพิจิตรนั้น มีตัวอย่างของชุมชนที่สามารถบริหารจัดการจนอยู่รอดได้ภายใต้วิกฤตดังกล่าว อีกทั้งบริบทพื้นที่ยังมีความหลากหลายมีทั้งอุทยานแห่งชาติแหล่งท่องเที่ยวและจุดแข็งด้านภูมิปัญญาวิถีชีวิตวัฒนธรรมที่สำคัญอำเภอหนึ่งของจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญของการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลกมาศึกษา โดยเริ่มจากการพัฒนาชุดองค์ความรู้ เพื่อนำความรู้ที่กระจัดกระจายอยู่ในบริบทต่างๆ ของชุมชน ทั้งบุคคลหรือเอกสาร (Tacit Knowledge) มาพัฒนาให้เป็นระบบ และให้มีสภาพเป็นความรู้ที่ปรากฏชัดเจน (Explicit Knowledge) เป็นชุดความรู้ หรือการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) เพื่อให้สามารถเข้าถึงได้ และสามารถนำไปพัฒนาต่อยอด เพื่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้เกิดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก อันเป็นการเสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้านวิชาการ ค้นหาศักยภาพ และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ของอำเภอเนินมะปรางจังหวัดพิษณุโลก เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนอย่างแท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบที่สำคัญต่อ การจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเป็นการวิจัยผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) ที่ใช้เทคนิควิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) การสังเกต เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (In-depth Interview Semi-Structure) และเทคนิคการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เป็นหลัก และสนับสนุนด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น ที่มีความน่าเชื่อถือและใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ โดยผู้วิจัยสังเคราะห์แนวคิดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ได้ 7 ด้าน ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยว กิจกรรมและกระบวนการท่องเที่ยว ชีตความสามารถในการรองรับ การให้บริการการท่องเที่ยว การบริหารจัดการการท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมของชุมชน และผลิตภัณฑ์ชุมชนทางการท่องเที่ยว

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เชิงปริมาณ ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2564) ระบุ จำนวน 58,204 คน โดยการวิจัยครั้งนี้ กำหนดจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie,R.V.,& Morgan (1970) โดยการสุ่มประชากรในพื้นที่ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้จำนวน 400 คน เชิงคุณภาพ ได้แก่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้แทนเครือข่ายตัวแทนชุมชน/ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเนินมะปราง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) รวมจำนวน 23 รูป/คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus group discussion) รวมจำนวน 10 รูป/คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) โดยมีเครื่องมือในการวิจัย 4 รูปแบบ ประกอบด้วย 1) การศึกษาเชิงเอกสาร (documentary research) 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก

แบบกึ่งโครงสร้าง (In-depth Interview Semi-Structure) 3) แบบสอบถามเชิงปริมาณ (Questionnaire) และ 4) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง และแบบสนทนากลุ่มเฉพาะ เก็บข้อมูลภาคสนามระหว่าง วันที่ 1 ถึง 31 มีนาคม พ.ศ. 2565

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี เมื่อผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการตรวจสอบข้อมูลตามขั้นตอนแล้ว จากนั้นผู้วิจัยจะได้ดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูล โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์โดยการสรุปตามสาระสำคัญด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ใน 4 ประเด็น คือ 1) วิเคราะห์แนวคิด ความหมาย แนวปฏิบัติ และสภาพทั่วไปของการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก 2) ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค ที่มีต่อ การจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก 3) ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบที่สำคัญต่อ การจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก 4) ศึกษาวิเคราะห์แนวทางส่งเสริม การจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก โดยการนำเสนอข้อมูลจะอยู่ในลักษณะการพรรณนาความ (Descriptive Presentation) ประกอบภาพถ่ายและการพรรณนาความประกอบการบรรยายการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้เห็นสภาพทั่วไป แนวทางการพัฒนา และเสนอยุทธศาสตร์การจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในระดับนโยบาย ชุมชน และองค์กร

ผลการวิจัย (Research Results)

การศึกษาเรื่อง “การสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก” มีผลการศึกษที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ สภาพทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก ในปัจจุบัน พบว่า จำนวนและการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเนินมะปราง จำแนกตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยว พบว่าพื้นที่ที่ทำการศึกษา 6 ตำบล ในอำเภอเนินมะปราง มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 46 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ร้อยละ 55 เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ รวม 25 แห่ง ส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่ ตำบลชมพู และตำบลนาหมุง ตามลำดับ รองลงมาคือแหล่งท่องเที่ยวในมิติศาสนา ซึ่งส่วนใหญ่ตั้งอยู่ใน ตำบลเนินมะปราง และตำบลชมพู ซึ่งมีพื้นที่ติดกันในบริบทแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ความงดงามทางธรรมชาติที่เรียกว่ากุ้ยหลินเมืองไทยในอำเภอเนินมะปราง ส่วนแหล่งท่องเที่ยวทางวิถีชุมชน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ซึ่งมีปริมาณรองลงมานั้น ส่วนใหญ่กระจาย

อยู่ในพื้นที่ตำบลไทรย้อย ตำบลนาม่วง ตำบลเนินมะปราง และตำบลชมพูตามลำดับ โดยมีแหล่งท่องเที่ยวอันงดงามทางธรรมชาติเป็นเบื้องหลังในทุกมิติ

ในส่วนสภาพระดับศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลกในปัจจุบันพบว่า ภูมิสำเนาเดิมของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นคนจังหวัดพิษณุโลก โดยกำเนิด จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 72.4 รองลงมาย้ายมาจากจังหวัดอื่น จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังที่มีต่อ ภาคส่วนที่ควรมีหน้าที่หลักในการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลกในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ เป็นภาคราชการอื่น ๆ จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 88.0 รองลงมา เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 และเป็นองค์กรเอกชน จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 และสมาชิกในชุมชน มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 16 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7

ระดับสภาพในภาพรวม ของการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลกในปัจจุบัน เมื่อพิจารณาในภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินระดับมีความคิดเห็นต่อระดับสภาพการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลกในปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.98) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นต่อระดับสภาพการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลกในปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย = 3.68) ในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านกิจกรรมและกระบวนการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.23) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย = 3.10) ในด้านผลิตภัณฑ์ชุมชนทางการท่องเที่ยว

2. ผลการวิเคราะห์ องค์ประกอบที่สำคัญต่อ การจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า

องค์ประกอบด้านศักยภาพ ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว คือ การรับรู้ถึงทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในชุมชนของคนในชุมชน หรือคนในชุมชนทราบถึงจุดเด่นด้านวัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา รวมทั้ง คนในชุมชนรับรู้ได้ถึงความรัก ห่วงแหน และเห็นคุณค่าทรัพยากรในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็น คนในชุมชนรับรู้ได้ถึงการมีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และคนในชุมชนมีความรู้และความเข้าใจ เรื่องการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในภาพรวม

องค์ประกอบด้านศักยภาพ ด้านกิจกรรมและกระบวนการท่องเที่ยว คือ มีการประชาสัมพันธ์สถานที่หรือ กลุ่มการท่องเที่ยวชุมชน เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร, ศิลปะ, หัตถกรรม หรือประเด็น การมีเครือข่ายสถานที่หรือ กลุ่ม ชุมชน ที่มีการสาธิตให้ความรู้ท้องถิ่นด้านต่างๆ แก่นักท่องเที่ยว รวมทั้งประเด็น มีการจำหน่ายสินค้าชุมชน ผลิตภัณฑ์เกษตร หรืออาหารท้องถิ่นขึ้นชื่อ ที่เป็นที่สนใจของคนนอกพื้นที่และนักท่องเที่ยวในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็น องค์กรต่างๆ ที่ได้เข้ามามีบทบาทสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิต ศาสนา หรือวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น วัด, พระศักดิ์สิทธิ์ ในชุมชนมาก และในประเด็นการมีเครือข่ายสถานที่พักท่องเที่ยวยุติศาสตร์

ชีวิต เช่น โสมสเทย์ การส่งเสริมปลูกฝังจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หรือการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรท่องเที่ยว

องค์ประกอบด้านศักยภาพ ด้านขีดความสามารถในการรองรับ คือ ประเด็นความรู้ถึงปริมาณขยะ หรือสภาพความเป็นธรรมชาติดั้งเดิมในชุมชน จากการที่มีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวในพื้นที่ (ด้านชีวกายภาพหรือด้านนิเวศ) ประเด็น จากนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในพื้นที่ ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของทรัพย์สิน ในชุมชน (ด้านสังคมจิตวิทยา) รวมทั้งประเด็น จากผลกระทบต่อปริมาณการใช้ทรัพยากรน้ำ หรือข้อจำกัดการใช้ลานจอดรถชุมชน (ด้านการจัดการและสิ่งอำนวยความสะดวก) โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็น ผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัว และการพบปะของคนในชุมชน (ด้านสังคมวัฒนธรรม) และประเด็นจากการที่จำนวนนักท่องเที่ยว ส่งผลกระทบต่อมิติทางด้านสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน หรือประเด็น ความแออัดจากจำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่ ในปริมาณที่ยอมรับได้ และการที่มีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวในพื้นที่ ส่งผลกระทบต่อมิติทางด้านสุขภาพของชุมชน ในระดับที่ชุมชนยอมรับได้แค่ไหนเพียงใด

องค์ประกอบด้านศักยภาพ ด้านการบริการแก่นักท่องเที่ยว คือ ประเด็นความรู้ถึงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ มีเส้นทางสัญจรเข้าถึงได้อย่างสะดวก หรือประเด็น มีป้ายนำทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างทั่วถึง และครอบคลุม รวมทั้งประเด็น แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมด้านสาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปา ห้องน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็น แหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดปลอดภัย ด้านสุขอนามัย และประเด็นจากการบริการสุขภาพในชุมชน หรือประเด็น ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีสถานที่จอดรถที่สะดวก เพียงพอ และปลอดภัย และ มีความสะดวกเรื่องสถานที่พักอย่างเพียงพอ

องค์ประกอบด้านศักยภาพ ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ที่คือ ประเด็นความรู้ถึง การมีหน่วยงานที่เข้ามาช่วยสนับสนุนการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน หรือประเด็น การสร้างเครือข่ายของแหล่งท่องเที่ยว ในชุมชน เช่น เครือข่ายผู้ประกอบการที่พัก เครือข่ายผู้ประกอบการร้านอาหาร เครือข่ายรถรับส่งในแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งประเด็น ควรมีการรวมกลุ่มการท่องเที่ยว ในชุมชนอย่างเป็นระบบ เช่น กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็น การสนับสนุนการท่องเที่ยวชุมชน จากองค์กรทั้งภายในและภายนอก และประเด็นจากการที่ควรแสวงหาแนวทางและรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นรูปธรรมและยั่งยืน และการกระจายผลประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวร่วมกันในชุมชน

องค์ประกอบด้านศักยภาพ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน คือ ประเด็นความรู้ถึง การเข้าร่วมประชุมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ประเด็นการมีส่วนร่วมลงมติดในการจัดทำโครงการ หรือกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน รวมถึงประเด็นการที่คนในชุมชนได้เข้าร่วม หรือมีโอกาสเป็นคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของตนเอง ซึ่งนอกจากนี้ประเด็นการได้รับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน และการที่คนในชุมชนรู้สึกได้ถึงบทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของตนเอง

องค์ประกอบด้านศักยภาพ ด้านผลิตภัณฑ์ชุมชนทางการท่องเที่ยว คือ องค์ความรู้ภูมิปัญญาด้าน งานจักสาน ของว่าง อาหารแปรรูป ฯลฯ ที่น่าสนใจและสามารถนำไปจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงประเด็นการที่มีการผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่มีคุณภาพ ซึ่งนอกจากนี้ ประเด็นการผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อส่งไปจำหน่ายในพื้นที่นอกชุมชน และการมีสินค้าสำหรับจำหน่ายเป็นที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว ในนามของชุมชน หรือวิสาหกิจชุมชน รวมถึงการสร้างตราสัญลักษณ์ หรือโลโก้ ประจำชุมชน หรือตัวสินค้าชุมชน ที่เป็นที่ยอมรับ ตลอดจนการที่คนในชุมชนได้รับประโยชน์จากการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนท่องเที่ยวในชุมชน จากหน่วยงานต่างๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าสู่ตลาดในธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่

3. ผลการวิเคราะห์ แนวทางการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า จากการวิเคราะห์ SWOT ปัจจัยภายในและภายนอก และสังเคราะห์ TOWS matrix เพื่อหาแนวทางในการกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญต่อปัจจัยความสำเร็จเชิงกลยุทธ์ ในการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก สามารถนำมาจัดทำเป็นกลยุทธ์ หรือองค์ประกอบที่สำคัญๆ ได้ 7 ด้าน 12 กลยุทธ์ 82 แนวทางการพัฒนา โดยจัดลำดับการนำเสนอตามผลการศึกษาเชิงปริมาณ ที่มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่ได้จากเทคนิคการสัมภาษณ์ เพื่อกำหนดลำดับความจำเป็นในการนำไปปฏิบัติ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านขีดความสามารถในการรองรับด้านการบริการแก่นักท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ด้านผลิตภัณฑ์ชุมชนทางการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมและกระบวนการท่องเที่ยว และด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาเรื่อง “รูปแบบการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยวอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก” มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ สภาพระดับศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า

พื้นที่ที่ทำการศึกษา 6 ตำบล ในอำเภอเนินมะปราง มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 46 แหล่ง แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ร้อยละ 55 เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ รวม 25 แหล่ง ส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่ ตำบลชมพู และตำบลนาหมั่ง ตามลำดับ รองลงมาคือแหล่งท่องเที่ยวในมิติศาสนา ซึ่งส่วนใหญ่ตั้งอยู่ใน ตำบลเนินมะปราง และตำบลชมพู ซึ่งมีพื้นที่ติดกันในบริบทแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ความงดงามทางธรรมชาติ ทั้งหมดล้วนมีจุดเน้นอยู่ที่การชมทิวทัศน์อันงดงามของภูเขาหินปูนในพื้นที่เป็นเบื้องหลัง สิ่งเหล่านี้ได้กลายเป็นฐานในการสร้างโปรแกรมและผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวอันหลากหลายที่นำเสนอแก่นักท่องเที่ยว ที่ตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเนินมะปรางในปัจจุบัน สอดคล้องกับ วัชรภรณ์ จันทร์ขำ (2547) ที่ศึกษาพบว่า กระบวนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน เกิดขึ้นจากองค์กรชุมชนได้ร่วมกันจัดการท่องเที่ยวขึ้นโดยใช้ศักยภาพของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว โดยในระยะที่ผ่านมา

มา แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเนินมะปราง ได้รับผลกระทบจากวิกฤตการแพร่ระบาดทั่วของไวรัสโคโรนา 19 ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในอำเภอเนินมะปราง สอดคล้องกับ ชนิสร่า กุลสันติวงศ์ (2564) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย หลังโรคระบาดโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ความปลอดภัยด้านภัยธรรมชาติ สุขอนามัย และโรคระบาด

โดยระดับสภาพการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลกในปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านกิจกรรมและกระบวนการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการบริการแก่นักท่องเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งต้องคำนึงถึงการทำให้มีเส้นทางสัญจรเข้าถึงได้อย่างสะดวก มีป้ายนำทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างทั่วถึง และครอบคลุม รวมทั้ง ความพร้อมด้านสาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปา ห้องน้ำ มีความสะอาด ปลอดภัย ด้านสุขอนามัย โดยทุกด้านของสภาพการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลกในปัจจุบัน ต้องมุ่งการบริการด้านสุขภาพในช่วงหลังวิกฤตการแพร่ระบาดทั่วของไวรัสโคโรนา 19 ซึ่งผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการทดสอบสมมติฐานจำนวน 4 สมมติฐาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานะ และความคิดเห็น ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต้น คือ ระยะเวลาจากประสบการณ์การทำงาน, อาชีพ, ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และความคิดเห็นต่อภาคส่วนที่ควรมีหน้าที่ต่างกัน มีระดับการประเมินสภาพการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ใกล้เคียงกับที่ พัชรียา แก้วชู (2564) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบ New Normal หลังการแพร่ระบาดโควิด 19 พบว่า ปัจจัยผลักดันทางการท่องเที่ยว ที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการแพร่ระบาดฯ มีความแตกต่างกัน เหตุผลที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า ประชาชนในอำเภอเนินมะปรางผู้ตอบแบบสอบถาม มีมุมมองต่อสภาพการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยวฯ ที่แตกต่างกัน ตามบริบทและภูมิหลัง ที่มีความหลากหลาย ทั้งในด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน อาชีพ ฯลฯ ที่ทำให้มีความรับรู้ต่อความพร้อมในด้านต่าง ๆ ในการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยวฯ ในพื้นที่แตกต่างกัน

2. ผลการวิเคราะห์ องค์ประกอบด้านศักยภาพที่สำคัญต่อ การจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า

องค์ประกอบที่สำคัญต่อปัจจัยความสำเร็จเชิงกลยุทธ์ ในการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก สามารถจัดลำดับตามความจำเป็นเร่งด่วนใหม่ จากผลการวิจัยเชิงปริมาณ แบ่งเป็น 7 ด้าน 12 กลยุทธ์ คือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน, ด้านขีดความสามารถในการรองรับ, ด้านการบริการแก่นักท่องเที่ยว, ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว, ด้านผลิตภัณฑ์ชุมชนทางการท่องเที่ยว, ด้านกิจกรรมและกระบวนการท่องเที่ยว และด้านทรัพยากร

การท่องเที่ยว โดยสรุปในสามด้านแรกที่มีความจำเป็น คือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่ต้องมุ่งประเด็นความรู้ถึง การเข้าร่วมประชุมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ประเด็นการมีส่วนร่วมลงมตในการจัดทำโครงการ หรือกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน เป็นต้น ด้านขีดความสามารถในการรองรับ คือต้องคำนึงถึงการจัดการแก้ไข ปริมาณขยะ หรือคำนึงถึงสภาพความเป็นธรรมชาติดั้งเดิมในชุมชน จากการที่มีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวในพื้นที่ (ด้านชีวกายภาพหรือด้านนิเวศ) รวมทั้งประเด็น จากผลกระทบต่อปริมาณการใช้ทรัพยากรน้ำ หรือข้อจำกัดการใช้ลานจอดรถชุมชน (ด้านการจัดการและสิ่งอำนวยความสะดวก) ในระดับที่ชุมชนยอมรับได้แค่ไหนเพียงใด

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสามด้านแรก คือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน, ด้านขีดความสามารถในการรองรับ และด้านการบริการแก่นักท่องเที่ยว มีจุดเน้นที่การพัฒนาให้คนในพื้นที่รู้จักใช้สื่อ Social Media การสร้างจุดเช็คอินในบริการแอปพลิเคชัน เสริมความรู้ด้านการใช้ระบบแอปพลิเคชันเพื่อการสำรองที่พักในระบบออนไลน์ที่เป็นที่นิยม เช่น Airbnb, Agoda การให้คนในชุมชนใช้เครื่องมือซอฟต์แวร์ทางภูมิศาสตร์ออนไลน์ในระบบแอปพลิเคชัน เพื่อสร้างการรับรู้ตำแหน่งของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับ อัจฉริยาพร คันธมาลาเจริญ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในแนวทางการท่องเที่ยว 4.0 กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลกีดช้าง อำเภอมะปราง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ประกอบด้วย การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ และส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวบนสื่อสังคมออนไลน์ที่สามารถเชื่อมโยงกลุ่มนักท่องเที่ยวกับ ชุมชนและผู้ประกอบการ ให้สามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เท่าเทียมกัน

3. ผลการวิเคราะห์ แนวทางการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า

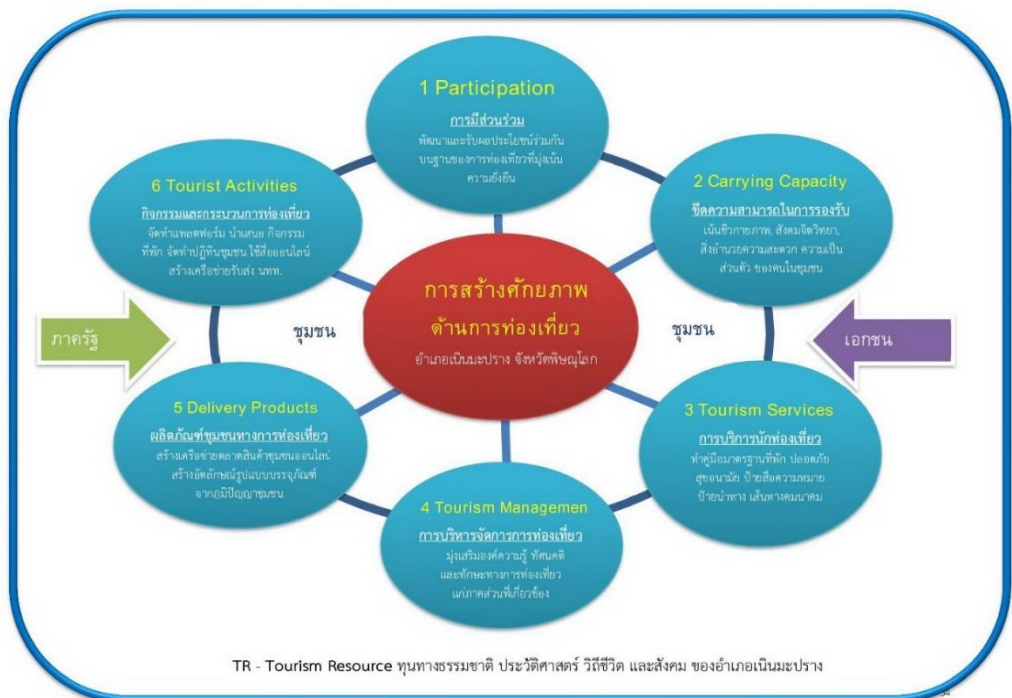
ผลการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์สถิติ การวิเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การวิเคราะห์ SWOT ปัจจัยภายในและภายนอก และสังเคราะห์ TOWS matrix เพื่อหาแนวทางในการกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญต่อปัจจัยความสำเร็จเชิงกลยุทธ์ ในการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก และแนวทางการพัฒนาซึ่งได้รับการยืนยันแนวทางจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) พบว่า สามารถจัดลำดับตามความจำเป็นเร่งด่วนใหม่ จากผลการวิจัยเชิงปริมาณ แบ่งเป็น 7 ด้าน 12 กลยุทธ์ 82 แนวทางการพัฒนา

ทั้งนี้แนวทางการจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก สามารถประยุกต์ใช้ตามแนวพระพุทธศาสนา ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีองค์ประกอบ คือ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับจัดการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอนินมะปราง ได้แก่ อปริยานิยธรรม 7 กุลจิรัฏฐิติธรรม 4 เบญจกัลยาณธรรม 5 สาราณียธรรม 6 วิทยุธัมมิกัตถสังวัตตนิกรธรรม 4 อิทธิบาท 4 และเวสาร์ชชกรณธรรม 5 บูรณาการสอดคล้องกับการ

จัดลำดับความจำเป็นในการนำไปปฏิบัติจากผลการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ ธรรมชาติพื้นฐานสำคัญ ในการกำหนดและสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก ประสบผลสำเร็จได้ในทุกมิติ

โดยแนวทางการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก จะต้องเริ่มพัฒนาโดยใช้แกนบทบาทของ สามภาคส่วนพัฒนา คือภาครัฐ เอกชน โดยมีภาคส่วน ชุมชนเป็นผู้ร่วมพัฒนาและได้รับประโยชน์สูงสุดจากการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว อำเภอ เนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ ภาสกร จวนสง (2020) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม กรณีศึกษา ชุมชนบ้านท่าล่าง จังหวัดอุบลราชธานีและชุมชนบ้านท่าวัด จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า การ ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น และมี ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติให้มีการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มี ความชัดเจนและสอดคล้องกัน

องค์ความรู้จากการวิจัย (Body of Knowledge)

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากภาพประกอบข้างต้น แสดงให้เห็นแนวทางการพัฒนามี 2 แนวทาง คือ การพัฒนา ระดับชุมชน ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชน เอกชนและผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เปิดเวที

สาธารณะให้ชุมชนกำหนดทิศทางการพัฒนาพื้นที่ โดยใช้หลักการของ การมีส่วนร่วม บนพื้นฐาน หลักธรรม อปริหานิยธรรม 7 ในการพัฒนางานในขอบข่ายการสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนามากที่สุด มีระดับการปฏิบัติต่ำกว่าผลการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อจุดมุ่งหมายสูงสุด คือ Tourism Resource อันเป็นด้านทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ที่มีค่าเฉลี่ยที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาน้อยที่สุดจากการที่เป็นพื้นที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นจุดแข็งสำคัญของอำเภอเนินมะปราง เพื่อให้ผลจากการจัดการสร้างศักยภาพสามารถสร้างให้เกิดความยั่งยืนจากการพัฒนาในทุกองค์ประกอบได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. รัฐบาล ควรพิจารณาปรับแก้ไขกฎหมายบางประเด็นที่มีข้อจำกัดในการพัฒนาพื้นที่ เพื่อให้บริบทพื้นที่ที่สวนทรัพยากรธรรมชาติ มีการจัดการอย่างยั่งยืน โดยไม่ละทิ้งบริบทชุมชนที่อาศัยอยู่โดยรอบ เพื่อให้ชุมชนเป็นเครือข่ายจัดการตนเองป้องกันทรัพยากรธรรมชาติ และส่งเสริมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไปพร้อมกัน
2. ควรส่งเสริมให้ภาคส่วนทางการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ มีการพัฒนาองค์ความรู้ ด้วยการจัดอบรม สร้างเครือข่ายสุขภาพ เพื่อการจัดการท่องเที่ยวปลอดภัยด้วยการป้องกันด้านสุขภาพอย่างถูกสุขลักษณะ ในช่วงหลังวิกฤตการแพร่ระบาดทั่วของไวรัสโควิด 19
3. ควรมีการสร้างเครือข่าย จัดการอบรมพัฒนาให้คนในพื้นที่รู้จักใช้สื่อ Social Media การสร้างจุดเช็คอินในบริการแอปพลิเคชัน เสริมความรู้ด้านการใช้ระบบแอปพลิเคชันเพื่อการสำรองที่พัก เครื่องมือซอฟต์แวร์ทางภูมิศาสตร์ออนไลน์ในระบบแอปพลิเคชัน เพื่อสร้างการรับรู้ตำแหน่งของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างเป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2564). ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา: <http://www.dla.go.th/work/abt/summarize.jsp>. [1 มีนาคม 2565]
- กระทรวงสาธารณสุข. (2563). ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ท้องที่นอกราชอาณาจักรที่เป็นเขตติดโรคติดต่ออันตราย กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา:
http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/E/052/T_0013.PDF. [1 มีนาคม 2565]
- ชนิสรา กุลสันติวงศ์. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย Generation Y หลังโรคระบาดโควิด-19. (ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ.

- พัชรียา แก้วชู. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกาท่องเที่ยวแบบ New Normal หลังการแพร่ระบาดโควิด-19. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วัชรารณณ์ จันทรักษา. (2547). ศักยภาพของชุมชนท่องเที่ยวในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาบ้านดอนมูล อำเภอดงหลวง จังหวัดน่าน. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ. (2564). สช. ย้ำ ‘พลังชุมชน’ คือปราการด่านหน้าเอาชนะโควิด 19. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.nationalhealth.or.th/en/node/1371>. [1 มีนาคม 2565]
- อัจฉริยาพร คันธมาลาเจริญ. (2564). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในแนวทางการท่องเที่ยว 4.0 กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยแม่โจ้, สาขาวิชาการวางแผนเมืองและสภาพแวดล้อม.
- Krejcie, R.V., & Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Journal Education and Psychological Measurement*, 30(3), 608.